

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmma Totivs Theologiae S. Thomae Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Secvndæ Secvndæ Partis Volumen Secundum

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romae, 1619

Vtru[m] de comparatione omissionis ad transgressionem? 4

urn:nbn:de:hbz:466:1-38762

tinat, ut debet: dicunt quidam, quod tunc incipit peccatum omissionis, quando aliquis se applicat ad actum illicitum & impossibilem cum illo actu ad quem tenetur. Sed hoc non videtur verum: quia dato quod excitaretur per violentiam, & iret ad matutinas, non omitteret. Unde patet quod præcedens inebriatio non fuit ommissio, sed omissionis causa. Unde dicendum est, quod ommissio incipit ei imputari ad culpam, quando fuit tempus operandi, tamen propter causam præcedentem, ex qua ommissio sequens redditur voluntaria.

In cor. 2. Ad quartum dicendum, quod ommissio directe opponitur iustitiæ, ut dictum est*. Non enim est ommissio boni alicuius virtutis, nisi sub ratione debiti, quod pertinet ad iustitiam. Plura autem requiruntur ad actum virtutis meritorium, quam ad demeritum culpæ: quia bonum est ex integra causa, malum autem ex singulis defectibus. Et ideo ad iustitiæ meritum requiruntur actus, non autem ad omissionem.

ARTIC. IV.

Utrum peccatum omissionis sit grauius, quam peccatum transgressionis?

424
Mat. 9. 2
a. 1. ad 4
et ar. 9.
cor.
AD quartum sic proceditur. Videtur, quod peccatum omissionis sit grauius, quam peccatum transgressionis. Delictum enim videtur idem esse quod derelictum: & sic per consequens videtur idem esse omissioni. Sed delictum est grauius, quam peccatum transgressionis: quia maiori expiatione indigebat, ut patet Leuit. 5. Ergo peccatum omissionis est grauius quam peccatum transgressionis.

In 3. c. 10
cir prin.
tom 5.
a. 1. ad 3
¶ 2 Præterea, Maiori bono maius malum opponitur, ut patet per Philosoph. in 8. Ethic.* Sed facere bonum, cui opponitur ommissio, est nobilior pars iustitiæ, quam declinare à malo, cui opponitur transgressio, ut ex supra dictis patet †. Ergo ommissio est grauius peccatum quam transgressio.

¶ 3 Præ-

¶ 3 Præterea, Peccatum transgressionis potest esse & veniale & mortale. Sed peccatum omissionis videtur esse semper mortale, quia opponitur præcepto affirmatiuo. Ergo omiffio videtur esse grauius peccatum, quàm sit transgressio.

¶ 4 Præterea, Maior pœna est pœna damni, scilicet carentia visionis diuinæ, quæ debetur peccato omissionis, quàm pœna sensus, quæ debetur peccato transgressionis: vt patet per Chrysoft. super Matt.* Sed pœna proportionatur culpæ. Ergo grauius est peccatum omissionis quàm transgressionis.

*hom. 47.
ad pop.
Antioch.
to. 5.*

SED contra est, quod facilius est abstinere à malo faciendo, quàm implere bonum. Ergo grauius peccat, qui non abstinere à malo faciendo, quod est transgredi, quàm qui non implet bonum, quod est omittere.

RESPONDEO dicendum, quòd peccatum in tantum est graue, in quantum à virtute distat. Contrarietas autem est maxima distantia, vt dicitur in 10. Metaph.* Vnde contrarium magis distat à suo contrario, quàm simplex eius negatio: sicut nigrum plus distat ab albo, quàm simpliciter non album. Omne enim nigrum est non album, sed non conuertitur. Manifestum est autem, quòd transgressio contrariatur actui virtutis, omiffio autem importat negationem ipsius. Puta peccatum omiffionis est, si quis debitam reuerentiam parentibus non exhibeat: peccatum autem transgressionis, si contumeliam, vel quamcumque iniuriam eis inferat. Vnde manifestum est, quòd simpliciter & absolute loquendo, transgressio est grauius peccatum, quàm omiffio, licet aliqua omiffio possit esse grauior aliqua transgressione.

*l. 10. text.
13. et 14.
tom. 3.*

Ad primum ergo dicendum, quòd delictum communiter sumptum significat quamcumque omiffionem. Quandoque tamen strictè accipitur pro eo quòd omittitur aliquid de his, quæ pertinent ad Deum; vel quando scienter & quasi cum quodam

dam contemptu derelinquit homo id quod facere debet. Et sic habet quandam grauitatem, ratione cuius maiori expiatione indiget.

Ad secundum dicendum, quod ei, quod est bonum facere, opponitur & non facere bonum, quod est omittere; & facere malum, quod est transgredi: sed primum contradictorie, secundum contrarietate, quod importat maiorem distantiam. Et ideo transgressio est grauius peccatum.

Ad tertium dicendum, quod sicut omisio opponitur præceptis affirmatiuis, ita transgressio opponitur præceptis negatiuis. Et ideo utrumque si proprie accipiamur, importat rationem peccati mortalis. Potest autem largè dici transgressio vel amissio, ex eo quod aliquid sit præter præcepta affirmatiuis, vel negatiua, disponens ad oppositum ipsorum. Et sic utrumque largè accipiendo potest esse peccatum veniale.

Ad quartum dicendum, quod peccato transgressio nis respondet & poena damni, propter auersionem à Deo; & poena sensus, propter inordinatam conuersionem ad bonum commutabile. Similiter etiam omisio non solum debetur poena damni, sed etiam poena sensus, secundum illud Mat. 7. Omnis arbor quæ non facit fructum bonum, excidetur, & in ignem mittatur. Et hoc propter radicem ex qua procedit, licet non habeat ex necessitate actualem conuersionem ad aliquod bonum commutabile.

QVÆST. LXXX.

De paribus potentialibus iustitiæ.

Deinde considerandum est de paribus potentialibus iustitiæ, id est, de virtutibus ei annexis.

- ¶ Et circa hoc duo sunt consideranda.
- ¶ Primo quidem, quæ virtutes iustitiæ annexantur.
- ¶ Secundo, considerandum est de singulis virtutibus iustitiæ annexis.